

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3320/2020. (VII. 24.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Tatabányai Törvényszék 10.Bpkf.321/2019/6. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A jogi képviselővel (dr. Rajmon Balázs ügyvéd) eljáró indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján nyújtott be alkotmányjogi panaszt.
- [2] Az indítványozót halálos közúti baleset gondatlan okozásának vétsége miatt három év próbaidőre felfüggesztett egy év hat hónap fogházbüntetésre és végleges hatályú járművezetéstől eltiltásra ítélték. A 2015. április 2. napján jogerőre emelkedett ítélet ellen a védő által benyújtott felülvizsgálati kérelmet a Kúria – mint törvényben kizárt indítványt – 2019. március 6-án kelt végzésével elutasította.
- [3] Az indítványozó védője ezt követően egyszerűsített felülvizsgálati indítványt nyújtott be a járművezetéstől való eltiltás utólagos beszámítása érdekében. Álláspontja szerint a jogerős ítélet indokolása rögzíti ugyan, hogy az indítványozó vezetői engedélyét 2011. október 26. napján bevonták, és az leadásra került, a bíróság törvénysértően nem rendelkezett a vezetői engedély bevonása és az ítélet jogerőre emelkedése közötti időtartamnak az eltiltás idejébe történő beszámításáról. Az elsőfokú bíróság a védői indítványt végzésével elutasította. Döntését azzal indokolta, hogy a változatlan ítélkezési gyakorlat szerint járművezetéstől végleges hatályú eltiltás esetén nincs helye a vezetői engedély bevonásától eltelt idő beszámításának, arra csak határozott idejű eltiltás esetén van mód. Hangsúlyozta, hogy a végleges hatályú eltiltás alól történő mentesítéshez szükséges tíz év elteltét nem a vezetői engedély bevonásától, hanem az eltiltásról rendelkező döntés jogerőre emelkedésének napjától kell számítani, a vezetői engedély bevonásától kezdődő időtartam beszámítására csak határozott idejű eltiltás esetén van mód.
- [4] A Tatabányai Törvényszék 10.Bpkf.321/2019/6. számú végzésével helybenhagyta az indítványozó által fellebbezéssel támadott elsőfokú végzést. A másodfokú bíróság megerősítette, hogy a következetes és állandósult bírói gyakorlat szerint beszámításra csak határozott ideig történő eltiltás esetén van lehetőség, miután a végleges hatályú eltiltás lejártának időpontja, így az ilyen eltiltás tartama nem határozható meg. Rámutatott, hogy végleges hatályú eltiltás esetén mentesítést kérhet az elítélt, az ehhez szükséges tíz év elteltét az eltiltástól, azaz az eltiltást kimondó ítélet jogerőre emelkedésétől kell számítani.
- [5] 2. Az indítványozó a jogerős másodfokú végzés ellen benyújtott alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz való joga sérelmére hivatkozott. Álláspontja szerint a támadott végzés tényleges indokolást nem tartalmaz, a másodfokú bíróság nem vizsgálta a fellebbezésben foglaltakat, legalábbis arról nem adott számot. Álláspontja szerint a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 56. § (2) bekezdése egyértelmű, a rendelkezés a beszámítást illetően nem tesz különbséget a határozott tartamú és a végleges hatályú eltiltás között. A beszámításra vonatkozó szabályozás nézete szerint megfelel az Alaptörvény rendelkezéseinek is, mert nincs alkotmányosan igazolható indoka annak, hogy azonos büntetéssel sújtott, homogén csoportba tartozó személyi körön belül hátrányos megkülönböztetésre kerüljön sor. Az eljáró bíróságok döntése alapjául szolgáló kiterjesztő jogértelmezés megítélése szerint jogbizonytalanságot is eredményez azáltal, hogy az elítélt csak az eljárás jogerős befejezésekor szerez tudomást arról, hogy a vezetői engedélye bevonása óta eltelt idő az eltiltás időtartamába beszámít vagy nem. Hivatkozott arra, hogy az Emberi Jogok Európai Bírósága szerint a normavilágosság nem csak a jogbiztonság nélkülözhetetlen eleme, ebből álláspontja szerint az következik, hogy a normavilágosság követelménye a XXIV. cikk (1) bekezdésében elismert tisztességes eljáráshoz való jognak is része. Az indítványozó szerint

az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügyben eljáró bíróságok jogértelmezése nem felel meg a normavilágosság, az előreláthatóság és a jogbiztonság követelményének, ezáltal sérti tisztességes eljáráshoz való jogát.

- [6] 3. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében előírtak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ezért tanácsban eljárva mindenekelőtt azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a törvényben előírt befogadhatósági feltételeknek.
- [7] Az Abtv. 52. § (1) bekezdés értelmében az alkotmányjogi panaszhoz határozott kérelmet kell tartalmazni. A kérelem az (1b) bekezdés szerint akkor határozott, ha egyértelműen tartalmazza az a)–f) pontokba foglaltakat. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy ezeknek a feltételeknek az indítvány csak részben tesz eleget.
- [8] A jogi képviselővel eljáró indítványozó az Alaptörvény megsértett rendelkezéseiként a XXIV. cikk (1) bekezdését jelölte meg [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont]. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló egyszerűsített felülvizsgálati eljárás bírósági hatáskörbe tartozik, ugyanakkor a XXIV. cikk (1) bekezdése a tisztességes hatósági eljáráshoz biztosít jogot, a közigazgatási szervek tevékenységével kapcsolatos követelményeket tartalmaz. Az ügyintézés alapjogként elismert tisztességes hatósági eljáráshoz való jognak az Alkotmánybíróság gyakorlatában kibontott önálló alkotmányos tartalma van ezért a tisztességes hatósági, illetve a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog [XXVIII. cikk (1) bekezdés] egymásnak nem megfeleltethető, egymással nem helyettesíthető [ld. 3223/2018. (VII. 2.) AB határozat, Indokolás [30]–[33]; 3311/2018. (X. 16.) AB határozat, Indokolás [28], [48]]. Mindebből következik, hogy az indítványozó alkotmányjogi panaszára okot adó bírósági eljárásban hozott döntés és a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog között összefüggés nem áll fenn.
- [9] Az Alkotmánybíróság az indítványt tartalma alapján is megvizsgálta, és megállapította, hogy az a következők miatt a tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal összefüggésben sem felel meg a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontjában meghatározott követelményeknek.
- [10] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése „egy processzuális alapjogot tartalmaz, amely elsősorban a bírósági eljárással szemben támasztott eljárási garanciák rendszerét jelenti” [3181/2018. (VI. 8.) AB határozat, Indokolás [42]]. Az Alkotmánybíróság töretlen gyakorlata szerint a tisztességes eljárás (*fair trial*) „egy olyan minőséget jelent, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembe vételével lehet csupán megítélni. Ebből következően az egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása dacára lehet az eljárás méltánytalan vagy igazságtalan, avagy nem tisztességes.” [6/1998. (III. 11.) AB határozat, ABH 1998, 91, 95; 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [24]; 3046/2019. (III. 14.) AB határozat, Indokolás [47]] Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is hangsúlyozza, hogy „önmagában az eljárási szabályok megsértése nem vezet szükségképpen a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelméhez” [3027/2018. (II. 6.) AB határozat, Indokolás [34]], az Alkotmánybíróság hatásköre a bírói döntések alkotmányossági felülvizsgálatára terjed ki.
- [11] Az Alkotmánybíróság értelmezése szerint az indokolt bírói döntéshez való jog a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog részjogosítványa [7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [33]]. Az indítványozó állította ugyan, hogy a támadott végzés „tényleges” indokolást nem tartalmaz, nem fejtette ki azonban a sérelmezett indokolásra vonatkozó álláspontját, nem határozta meg vélelmezett sérelmének lényegét, továbbá alkotmányjogilag értékelhető indokolással, érveléssel nem támasztotta alá azon állítását, hogy a sérelmezett végzés ellentétes az indokolt bírói döntéshez való jog alkotmányos tartalmával.
- [12] Az indítványozó szerint tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét okozta az eljáró bíróság törvénytörő jogértelmezése is, amely indítványa elutasításához vezetett. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a hatalommegosztás elvéből következik, hogy az alkalmazott jog értelmezése a bíróságok feladata (*iura novit curia*), „[a] »jogot« végül is a bíróságok saját értelmezésük szerint állapítják meg” [ld. 3120/2012. (VII. 26.) AB határozat, Indokolás [21]], az Alkotmánybíróságnak csak a bírói jogértelmezés alkotmányossági szempontú vizsgálatára van hatásköre. Alkotmányjogi panaszt ezért önmagában a jogértelmezés, jogalkalmazás vélt vagy valós hibájára nem lehet alapítani, ellenkező esetben az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna [3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]]. Mindezekből következik, hogy alkotmányjogi panaszban a bírói jogértelmezés akkor támadható, ha az közvetlenül valamely Alaptörvényben biztosított jog sérelmét okozta [3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [15]]. Ahogy arra már utalt az Alkotmánybíróság, a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog a bírósági eljárással szemben támasztott eljárási garanciák rendszerét jelenti, de nem garantálja a bírói döntés helyességét [ld. 9/1992. (I. 30.) AB határozat, ABH 1992, 59, 65]. Az Alkotmánybíróság szerint az indítványozó nem alkotmányossági, hanem tisztán törvényességi, szakjogi kifogásokat hozott fel a másodfokú bíróság végzésével szemben, amikor a Btk. egyes rendelkezéseinek az övétől eltérő értelmezését sérelmezte. Az indítványozó csak állította, de a határozott kérelem követelményének megfelelő alkotmányjogilag

értékelhető tartalommal nem adta elő, hogy a bíróság – a megítélése szerint – téves, mert a határozott tartamú és végleges hatályú járművezetéstől eltiltás között a beszámítás tekintetében megkülönböztetést eredményező jogértelmezésen alapuló döntése tisztességes eljáráshoz való jogát mennyiben és miért sértette.

- [13] Az indítványozó állítása szerint tisztességes eljáráshoz való joga sérült azáltal is, hogy a bíróság a normavilágosság követelményének meg nem felelő jogszabályi rendelkezésre alapította döntését. Az indítvány ezen elemével kapcsolatban az Alkotmánybíróság utal a bíróságok joghoz kötöttségére, továbbá a jogértelmező tevékenységgel kapcsolatos, már hivatkozott gyakorlatára. Megjegyzi továbbá az Alkotmánybíróság, hogy az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panasz tárgya az alaptörvény-ellenesnek vélt bírói döntés, ezért az indítvány alapján – kérelemhez kötöttsége [Abtv. 52. § (2) bekezdés] folytán – a bíróság által alkalmazott jogszabályi rendelkezések jogállami követelményeknek való megfelelését nem vizsgálhatta. Mindezekre is figyelemmel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány a normavilágosság követelményének sérelmét állító részében sem felel meg a határozott kérelem törvényi követelményének, az indítványozó ebben az összefüggésben sem jelölte meg alapjogi sérelmének lényegét, nem mutatott rá a normavilágosság követelménye, a támadott bírói döntés, valamint a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog között álláspontja szerint fennálló alkotmányos összefüggésre.
- [14] 4. Mivel a fent kifejtettek szerint az alkotmányjogi panasz nem tett eleget az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontjában írt feltételeknek, az Alkotmánybíróság azt az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdések alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2020. július 7.

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Dienes-Oehm Egon
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Hörchneré dr. Marosi Ildikó
alkotmánybíró helyett

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Salamon László
alkotmánybíró helyett

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szalay Péter
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2007/2019.

